

Spojrzenie w majowe niebo 2019

„Ciepły i słoneczny maj - gwarantuje pełen urodzaj”

W związku z tym przysłowiem chcielibyśmy, aby tak wiosennie, zielono, ciepło i kwitnąco było non stop. Życzymy nie tylko obserwatoriom dużo bezchmurnego nieba, bowiem firmament – przy coraz to krótszych nocach – szykuje nam przeróżne ciekawe niespodzianki. **Słońce**, aktualnie o małej aktywności magnetycznej przejdzie 21 maja o godz. 16.40 ze znaku *Byka* w znak *Bliźniąt*. Nadal mozolnie wznosi się po *ekliptyce* coraz to wyżej ponad *równik niebieski* ale już wolniej niż w kwietniu. W ciągu miesiąca w Małopolsce przybędzie 80 minut dnia. W dniu 1 maja **Słońce** będzie „pracowało” w przysłowiowym pocie czoła przez 14 godzin i 42 minuty – wschodzi w Krakowie o 5.17, a zachodzi o 19.59. Natomiast ostatniego maja dzień w Małopolsce będzie trwał aż 16 godz. i 2 minuty, a będzie wciąż krótszy od najdłuższego dnia w roku tylko o 21 minut. Po śnieżnej zimie, szczególnie w górach, ciekawe jaką pogodę zaserwują nam przysłowiowi „zimni ogrodnicy” (Pankracy, Serwacy i Bonifacy), nie wspominając chłodnej Zośki? Doczekamy - zobaczymy, doświadczymy.

Obserwacje **Słońca** w minionych miesiącach wskazują na jego bardzo małą aktywność magnetyczną związaną z obecnością naszej gwiazdy w minimum kończącym 24 i rozpoczynającym 25 cykl aktywności. Odkrycie około 11 letniego cyklu aktywności **Słońca** zawdzięczamy aptekarzowi Samuelowi Schwabe, który dzięki prowadzonym obserwacjom plam, zwrócił uwagę w 1844 roku na cykliczność ich występowania na **Słońcu**. Późniejsze obserwacje naszej gwiazdy wykonane przez Rudolfa Wolfa i jego praca nad archiwalnymi obserwacjami pozwoliły na skompletowanie danych obserwacyjnych plam od połowy XVIII wieku. Oficjalnie w heliofizyce rok 1749 został przyjęty za koniec zerowego i początek pierwszego cyklu aktywności, stąd mówimy, że teraz powoli rozpoczyna się już 25 cykl aktywności **Słońca**.

Jeśli zaś chodzi o **Księżyc**, to w pierwszej dekadzie miesiąca będziemy mieli dobre, choć krótkie noce obserwacyjne, bowiem kolejność faz **Księżycy** w maju jest następująca: now 5 V o godz. 00.46, pierwsza kwadra 12 V o godz. 03.12, pełnia 18 V o godz. 23.11 i ostatnia kwadra 26 V o godz. 18.34. Najbliżej **Ziemi** (w perygeum) znajdzie się **Księżyc** 13 V o godz. 24, a najdalej od nas (w apogeum) będzie 26 V o godz. 15. Ponadto **Księżyc** w tym miesiącu zakryje **Saturna** tuż przed północą 22 V oraz planety karłowate: **Westę** dwukrotnie: 2 V o godz. 15 i 30 V przed północą, **Ceres** 19 V o godz. 20 i **Plutona** 23 V o godz. 6. Wszystkie te piękne zjawiska niestety nie będą u nas widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** możemy dostrzec wczesnym rankiem, nisko na południowo-wschodnim niebie tylko przez pierwszy tydzień maja, potem skryje się w promieniach **Słońca**, by pojawić się dopiero z początkiem czerwca na wieczornym niebie.

Błyszcząca **Wenus** przez cały miesiąc widoczna jest nisko nad wschodnim horyzontem, zaledwie o niecałą godzinę poprzedzając wschód **Słońca**.

Natomiast **Mars** widoczny będzie na niebie wieczornym do ponad godziny po zachodzie **Słońca**. W połowie maja przejdzie z gwiazdozbioru *Byka* do *Bliźniąt*, by tam w drugim dniu tegorocznego lata zbliżyć się do *Polluksa*, najjaśniejszej gwiazdy w tej konstelacji.

Jowisza z charakterystycznym cyklonem – czerwoną plamą - na jego południowej półkuli wraz z gromadką czterech najjaśniejszych satelitów odkrytych przez Galileusza goszczącego w gwiazdozbiorze *Wężownika* można będzie obserwować przez cały miesiąc już na dwie godziny przed północą.

Podobnie **Saturna** z pięknie prezentującymi się pierścieniami, który świeci na tle gwiazdozbioru *Strzelca*, możemy obserwować w drugiej połowie nocy. Po północy 22/23 V, możemy obserwować nad wschodnim horyzontem zbliżenie się **Księżyc**a do planety.

Uran przebywa w gwiazdozbiorze *Barana*, a będzie go można dostrzec przed świtem na wschodnim niebie ale dopiero w drugiej połowie maja.

Ponad godzinę wcześniej niż **Słońce**, w gwiazdozbiorze *Wodnika* wschodzi **Neptun**. Obie te „poranne” planety dostrzeżemy co najmniej, za pomocą lornetki.

W pierwszej dekadzie maja promieniują jasne i szybkie meteory z roju *Akwarydów*. Meteory te to pozostałość warkocza komety *Halley'a*. Radiant meteorów leży na równiku niebieskim na granicy gwiazdozbiorów *Wodnika*, *Ryb* i *Pegaza*. Tegoroczne maksimum jego aktywności przypada na 5/6 maja, a w obserwacjach nie będzie nam przeszkadzał **Księżyc** dobie po nowiu.

Ze zjawisk, które bym szczególnie polecał do obserwacji, oprócz wymienionych powyżej, to majowe wschody i zachody **Słońca**, które możemy podziwiać w czasie spacerów umilanych śpiewem ptaków. Nie zapominajmy ani przez chwilę podczas tych przechadzek po **Ziemi** – zerkając w górę – o rzeczywistości i nie zawsze bezchmurnym niebie, bowiem przypomnę tu Państwu staropolskie przysłowie:

„*Na Ziemi maj, naszemu życiu raj*”